

Alte Drucke

**DIVI MARTIALIS APO=||stoli epistol[a]e du[a]e q[ua]ru[m]
altera ad Burde=||gale[n]ses: altera ad Tolosanós ab ipso ||
directa e[st]. H[a]e d[e]n[u]o ...**

Martialis <von Limoges>

Francfordiae cis Oderam, 1528

VD16 ZV 30551

Incipit Epistola eiusden ad Tolosanós.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-148199

Ad Burdegaleses

rib⁹ fructuosis: et maxime laborate ppter spē
remuneratiōis: quē magna pmissio est vobis
ī cōlis. Solum autē deū timentes: eum qui ī
fidelibus dñatur: Satanā nolite timere. Nīl
enī gregi Christi poterit nocere: quē fortē
videt infide ei⁹: qui cū emundavit vt nō habe-
ret īmunditiā sed plenā & ppetuā gratiam
. Gratia & pax vobis fratres cum bñdictione
dei æterna. Amen.

Explicit Epistola Beati Martialis ad Bur-
degaleses.

Incipit Epistola eiusdē ad Tolosanōs.

Caput I

Sernus dei: Apostolus Iesu Christi
Martialis Cephas omnib⁹ fratrib⁹
qui sūt Tolose cū sacerdotibus et mi-
nistis spiritualib⁹ ecclesiar⁹ dei: gratia vobis
& veritas & pax a deo patre nostro & domi-
no Iesu Christo. Gratias agite deo īcessanter
fili: qui eripuit vos a p̄fūda caligine dānati-
ōis æternæ: & circūspicite diligētissime caput
vestry: qđ est Christus: qui ē bñdict⁹ ī secula
Amen. Vos enim estis mēbra ei⁹ & corpus
īmaculatū: nec aliq̄ re cōquinatū: neq; sordi-
bus obvolūtū. Iam enī factificati & mūdati
estis aqua regenerationis. Videbo autē vos ī

b ī pximo

Epistola B. Martialis

proximo & visitabo in spiritu sancto in gratia & fide castitatis per dominum nostrum Iesum Christum beati mortui est per nos: et resurrexit in veritate resurrectionis: quem gentes Hebreorum iudicant purum hominem: per invidiam dedit morte. Sanauerat enim videtur oculis nostris: egrotos & languidos eorum: curauerat paralyticos: mundauerat leprosos: demoniacos liberauerat: & quod maius est: mortuos eorum tanquam de somno resuscitauerat. Nam & quedam iam foetentem quadriduanum: rogantibus fororibus eius: ita de monumento facile resuscitauit: ut ad solum eius verbum continuo de monumento resurgeret: ligatus sudario mortuorum. Caecis etiam visum reddebat. Vnde & nato caeco oculos prebuit. Et innumera alia magnalia operatur est in populo Iudeorum: si cut predicat & annuntio vobis testificans vera esse quae de eo a me per euangelium veritatis audistis.

Capitulum II.

Vnde enim dominum et magistrum nostrum N qui vere Christus filius dei est: post tanta & innumera beneficia quae in eis operatus erat: turbae Iudeorum suadetibus principibus sacerdotum & scribis: sine aliquo reatu mortis dicitur causa non inueniret in eo: postulauerunt interim in ligno. Propter quod magnis vocibus acclamabant Iudei

Ad Tolofanos.

Indei dicētes. Crucifige crucifige. Mors autē ei⁹ lignum crucis eis extitit. Vñ triumphus crucis vita nostra est in eternū. Per crucē enī vita nobis restaurata est: & mors mortua ē.

Caput III

Cce vt vobis iam notum feci: & iterū vobis notū facio: q̄ Christus postq̄ resurrexit de sepulchro cōuersatus est nobiscum

E per dies xl & conuesci nobiscum non ē dedignat⁹: vt se ī veritate carnis viuū nobis demonstraret. Et p̄cepit nobis p̄dicare & testificari gētib⁹ poenitentia & remissionē pctōrū & regnū cōlorū. Ascēdit autē ī cōlū: & sedet a dextris dei: etern⁹ ī maiestate: in gloria patris. Vnde iudex viuorū et mortuorū apparebit in die nouissimo: ad cui⁹ vocē omnis caro resurget: sācti renouabūt ī incorruptione im: mortalitatis æternę.

Caput. IIIL.

T nūc fratres: quē ip̄i occidere putātes

E morti tradidere: ī mortālē vos adorete deū & saluatōrē vestrū dñm Iesum Christū. In cui⁹ nomine nisi quis baptisat⁹ fuerit p̄ aq̄ regenerationis: saluari nō potest. Ipse enī ad hoc vēit ī mūdum vt omnes homīes vocaret ī saluationē q̄ amissa erat p̄ serpentē in p̄mo Adam. Qui ergo iam deo p̄ dilectionem māz

b ir datorū

Epistola B. Martialis.

datorꝝ ac p̄ mysteria sacramentorꝝ eiꝰ cōiūcti
estis: oculos mentis vestre attollite in gloriā
maiestatis & magnitudinis eiꝰ. Ca. V.

Nte omniā aut̄ & sup̄ ōniā: cōlestis sit
A. cōuersatio vestra: nihilq; terrenū: nihil
diabolicū: nihilq; carnale sapiatis. Gra-
tia enī saluati estis. Nec vllō mō dubitetis p̄
missiones dei æternas: q̄s a me audistis: q̄s p̄
memetipsū oli tradidi vobis. Iis aut̄ qui sūt
īcreduli: nec adquiescūt veritati: tribulatio &
indignatio & ignis æternꝰ: qui p̄paratus est
diabolo & angelis eiꝰ. Amplitudo deniq; &
altitudo charitatis p̄ vos diffūdant: p̄ quā al-
terutrū iuicē diligatis. Quia deus et charitas
& veritas est: nihilq; ī eo trīstē v̄l mēdatium.
Incōmutabilis enī est: & v̄tꝰ dei vltra ōnem
modū & omnē sensū īestimabilis.

Caput. VI.

Ene igit̄ facietis si abominamini idola
B q̄ dudū deos esse credebatis. Hec autē
sūt opa manuū hōinū: non vidētia neq;
audiētia: quæ nec flatū habēt: q̄ nec ī nec vos
quicq; adiuuare p̄nt. Qui potiꝰ cultores suos in
malitiā æternę tribulationis submerserunt:
quia ī ipsis māufactis demōes dānati spiritꝰ
erroris subitroierūt: qui hactenꝰ p̄ lōga sēcula
creaturā

Ad Tolofanos.

creaturā ad imaginē dei factā ī morte deceperunt: donec nouissimo tēpore insequēte vñs crucis dei viui eos dispdidit: & ibi illusionib⁹ quibus āte vos ledebāt coercuit. Cap. VII.

Idistis enī p me ī nomine dñi quē Iuz
V dei crucifixerunt: & qui tertia die resurrexit a mortuis: dēmōes exire coactos de statuis manufactis: ī quibus respōsa fallacia & plēa deceptionū cultorib⁹ suis dabāt: & eas iussu meo ī nomine dei p vītutē Christi ī puluerē redegisse. Ecce enī tēp⁹ q̄ dæmonibus ablata est potestas decipiēdi & nocēdi: vt non dominēt hominū fidelīū & vt nihil eos: qui ī deū viuū crediderūt: vltra ledere p̄ualeant.

Liberati itaq; a ptāte Satane: gaudete ī dño qui liberauit vos: et nolite extollere cornu vestrū aduersus veritatē maiestatis quā semel p me cognouistis et ī potētia signorū et curatio: num efficacē copiose pbastis. Nō est enī ali⁹ deus ī cōelo & ī terra: nisi dñs Ies⁹ Christus quē vobis ostēdi crucifixū a Iudeis: et tertia die resurrexisse a mortuis cuius nomē glorio sum erit ī sclā. Ecce autē ipse rex vester.

Caput. VIII.

Tephanus qui iā cognouit veritatē dei
S creatoris sui & baptisat⁹ est a me cū ty:
b. iii. rānis

Epistola B. Martialis.

ranis & satellitib⁹ suis: i gratia dei q̄ti die cre-
scit noua germis uiui: q̄ dñs Ies⁹ Christ⁹ vsq̄
in finē schⁱp eos q̄s nomit et p̄destinauit: sibi mlti-
plicabit secūdum diuicias gratiē suē. In cui⁹
ius nomie sicut multi vestrū viderūt: tyrannū ei⁹
resuscitauit a mortuis: qui & ipse cū
satrapis baptisat⁹ a morte duplici subtractus
est. Virgo aut Valeria spōsa regis terrestris:
sed meli⁹ spōsa regis cōlestis: q̄ p meā p̄dicat-
ionē v̄ginitatē mentis & corporis deo deuot-
nerat: gladio decollata: dū vitam tēporalem
cōtēpsit: æternā iuenit: & tēporalē mortē pro
Christo suscipere non recusās: æternā mortē
demicit. Hęc enī p orationem meā spiritus sc̄to
repleta: magna effecta ē in gratia dei. Et ideo
prudēs v̄go ad cōlestia regna p̄uēit: & diabol-
lū triūphauit. Hęc porro spūs dei i illa ē opat-
us: qui omne bonū opat in nobis in Christo
Iesu: p cui⁹ amore & testimoniū iuincibiles
semp nō cunctamur ferre cum omni patiētia
gladios carnificū. Pro cui⁹ testimonio grata
fuerūt nobis vincula: tribulationes: carceres:
āgustie: fāes: diuersq̄ passionū acerbitates.
Ipse enī locutus est nobis dicēs. Cōfidite ego
vici mundū. Cui⁹ enī gratiē debet ōnis plēa
victoria: nisi eius: qui de morte triumphator
morte

Ad Tolosanos.

morte sua mortē vicit & Satanā ligās: infer-
num spoliās: captiuū esse fecit? Spōs⁹ autem
v̄ginis adeo ē effectus testis passionū Christi
vt i corpore suo cōlestē conuersionē iā p̄be-
at subditis: desideria carnis suę crucifigens:
regnū diaboli minēs: nec solū Christo cui cre-
didi: ecclesias p̄ suū regnum secūdū q̄ spiritui
sctō & nobis visum est disponere: & fabricare
gaudeat: sed atiq̄ tēpla demoniorū: & spurcis-
sima fana idolorū destruere p̄fect⁹ i fide videat-
tur. Ipsius enī iussu idola Cadurci oppidi ac
Tolosanę vrbis & cōfinis ei⁹ iam nup̄ diruta
sūt. Cui etiā obedire debetis i omnib⁹: quia
p̄nceps a deo vobis ē cōstitutus: a q̄ ōnis ptās
& paternitas i cōlis & i terra originē ac for-
titudinē sumpsit. Quē p̄ncipem bonū ad hoc
tātum mun⁹ p̄duxit grauē & nouelle fidei: p̄
quā non⁹ homo factus nouo homini cōiūct⁹
ē: vt p̄ suauitate q̄q̄ p̄mū futuri illect⁹: copulā
carnaliū nuptiarū deuiterit p̄ meā p̄dicati-
onem: q̄tenus liberior deo famulari possit &
multas cateruas p̄p̄lorū subdere fonti regene-
rationis.

Caput. IX.

N Ec ideo tñ phibem⁹ nubere legitimo
cōnubio: cū et hoc cōingū hōestū cōces-
sū sit & cōstitutū a deo ab initio mundi i

b iiii multi

Epistola B. Martialis.

multiplicationē generis humani. Intantum
enī dñs meus & magister Iesus Christus le-
gittū & imaculatū thoy cōnubii appbavit
nis qui i lāctificatiōe & honore castitatis nu-
bere volūt: vt ad quasdā nuptias iūrtatus eas
pntia sue maiestatis sc̄tificauerit: & miracu-
lo magnifice stupēdo letificauerit. Ibi ei sex
hidrias plenas aq̄ factas: aq̄ in vinū mutata:
viniferas oñdit: & cunctos qui aderāt bñficio
tāto valde letificauit. Hebreis q̄q̄ eū interro-
gātib⁹: si liceat homini dimittere vxorē rñdit
dicēs. Non legistis quia qui creauit ab initio
homine: masculū & feminam creauit eos: et
bñdixit eis dicēs. Crescite & multiplicamini
& replete terrā: & terror vester sit super cūcta
aīantia terre. Quod deus cōiunxit homo nō
sepet. Nā & pater noster Adā p̄mus fact⁹ ex
lio: vxorē cōepit ex costa ppria plasmata: de
q̄ p̄testatus est dicēs. Hoc nunc o sex ossibus
meis: & caro de carne mea. Hec vocabit⁹ vira-
go: quia de viro assūpta est. Quāpropter relin-
quet homo patrē suū & matrē suā: & adhere-
bit vxori sue: & erūt duo i carne vna. Vñ dñs
et magister me⁹ Hebreis sciscitantib⁹ hec q̄q̄
subtulit dicēs. Ego autē dico vobis: quia qui
cumq̄ dimiserit vxorem suam: excepta for-
nica

Ad Tolosan.

nicationis cā: mœchat. Et qui dimissā ab alio
duxerit: mœchat. Ultra hūc autē gđū hōmī
licite cōcessū viduitatē in p̄mio maiori cōstituit.
Sed et tertiū excellētem gđū honestatē
tīs ī v̄ginitate demonstravit nobis p̄fectū: &
p̄ omnia finilē āgelicę dignitatē. Ad quē iui-
tabat nos dicēs. Nō omnes capiūt verbū hoc
sed qui pōt capere capiat. Cap. X

I Deo p̄dico vobis: quicumq; in vobis vi-
duitatē p̄pter recōpensationē elegerit: nō
fraudabit mūere claritatis dei. Qui ve-
ro ī sublimitate excelsior p̄māserit v̄gines esse
eligētes: cētuplicatā ī p̄petua b̄ndictione glo-
riā cōsequēt. Nā qui in v̄ginitate singulari v̄-
ginitatē matris sue elegerit: qui mortuus & re-
surrexit p̄mogenit⁹ ex mortuis: magnificēt⁹
us secū qui tales esse elegerit in b̄ndictione &
regno patris exaltabit. Omnis autē p̄ ecclesiā
deo regenerat⁹ incorruptionē fidei possideat:
ne corrūpat p̄sidia seip̄ētis: quia ecclesiā factā
& v̄go effecta ē: quā Christi⁹ resurgens a mor-
tuis sāguine suo sāctificavit: et p̄ omnia ima-
culatā cōstituit. Caput. XI.

D Aliis vero admonere vos volo: vt cus-
todiatīs vos ab īmolatiōe & suffocatis
vt sit ōnis fornicatio lōge a vobis. Im-

b v mudi

Epistola B. Martialis.

mūditiā fugite: quia iā sāctificati estis: in sāc-
titate deo seruite. Cauete autē a furtis & rapi-
nis: & ab omni auaritia: & nolite inuicē in-
sidiari. Certi estote: neminē effugere posse p̄sē-
tiā dei uiui: qui de cōelo respicit sup filios ho-
minum. Cum si attētius seruietis: omnē mali-
tiā & venenū diaboli cōculcabitis. Ca. XII.

Emētote vero sermonis mei quem sepe
dicebā vobis: q̄ta & q̄lia ī cōelo p̄parata
sunt sāctis & timētib⁹ deū. Omnis enī
potētia & gloria ī regno dei indefinēter pma-
nēt: q̄ nec augeri nec minui possūt: Ibi enī sūt
thesauri sapiētie et sciētie pēnes: in eo qui nos
vocauit in regnū & gloriā suā. Ibi ordines
multitudinis laudantiū deū āgelorū & vir-
tutum: q̄ p̄ ipsum verbū: p̄ qd omnia facta sūt:
create in laudib⁹ creatoris sui quiescunt. Ipse
laus & requies eorū & spectatio noua: in quē
sēper desiderāt p̄spicere. Vbi locum habet
virginitas: continētia: castitas: lōganimitas:
expectatio: charitas. Quo fides et spes: timor
& munditia tēdunt. Ibi veritas & iustitia: &
pax et obediētia mādatorū dei: locum patum
habēt ab origine mūdi. Multa milia illic pos-
testatum & archāgelorū ī intima luce gloriæ
dei creatoris sui cōtēplari desiderāt. Hęc antē
vobis

Ad Tolosanor.

vobis cōmunia erunt; si p̄ximi deo fueritis: si
amatores ei⁹: si imitatores. Ille enī pastor pa-
storū & rex regū vobis reliquit exēplū: qđ de-
center ornat cōsciētiā vestrā. Ca. XIII.

Vdistis nāq; a me exēplū patiētiē ip̄s⁹:

A quia cum malediceret non maledixit:
qui sicut agnus innocens: āte tribunal
corruptibilis iudicis se iudicare p̄misit. Nā et
discipulo suo a q̄ tradendū se nouerat dulcedi-
ne suę bonitatis: nobis tremētib⁹ & intuētib⁹
sc̄ntiā eorū qui eum cōprehēdere venerūt os-
culum dedit. Qui autē eum tradidit cōdisci-
pulus nobis erat: sed merito auaritię suę ple-
nus iniquitate: qua p̄cium mundi vēdidit: ob-
ligatus ī nequitia desperationis suę: vt etiam
venia semetipsum idignū faceret: nō sustinuit
pōnitētiā: donec laqueo mortis semetipsum
cōsumpsit. Tātam ergo iniquitatē auaritię
execrāni filii mei amātissimi: gloria mea &
corona: & nolite itēx vos tradere in mortem
eternā quā iā p̄ dei electionem euadere meru-
istis. Et nolite reuerti ad pristina noxia: ī qui-
bus seducamini secundum carnem: sapiētes
tū ea q̄ carnis sūt nōdū enī tunc noueratis
sapere secundum spiritum. Ca. XIII.

D Ecce itaq; fratres gaudete quia eua-
sistis

Epistola B. Martialis:

fistis laqueos auaritie: facti synceri & irrepre-
henfibiles coram deo & hominibus: & sine
offensa. Veritatem ex corde purissimam ostē-
dite: vt nunq̃ i ipsam mentiri inueniamini.
Habemus enim testem veritatis & conscien-
tie nostre deum magnum omnipotētem: &
filium eius saluatorem nostrum: & paracle-
tum spiritum: qui charitatem dei infudit cor-
dibus nostris. Cui per omnia semper placen-
tes inueniamur veritatis vi amici: ne timea-
mus vllō modo filios mendacii: qui inuidia &
multis peccatis obcecati indigni sūt cognos-
cere veritatem dei: & si cognoscunt non eam
diligunt: quin potius persequunt̃ q̃tū in ip-
sis est. Quorum vindicta in proximo instat:
quia quod nolūt recusāt: quod volūt approbāt
quorum taciturnitas (si non eā persequerēt)
sufficeret illis ad damnationem gehennę: nūc
autem quia cognitam persequūt̃ r: centupli-
catam sibi gehennam adquirunt. Ne ergo ti-
mueritis neq; formidetis: sed neq; admiremi-
ni eos. Vapor enim est nebule: malitia eorū:
que cito pertrāsibit sicut fumus noxijs ocu-
lis. Deus autem & veritas in sempiternum
permanet. Et veritate delectatur dominus
de⁹ noster: mendatio autem irritatur. Nō em̃
est

Ad Tolosan.

est mendatium ex deo: sed ex diabolo.

Caput. XV.

R Ogate tamen pro talibus obsecrationem
ad dominum facientes: ut si non cognoscunt
claritatem veritatis quomodocumque:
saltem ab ignorantiae nocte resurgant: & aperiantur
oculi eorum ad intelligenda divina: & pietatis
plena mysteria. Qui vero puritatem veritatis
cognoscunt quidem sed non diligunt: orate
pro eis ut purgetur a malitia & nequitia
cordis sui. Pro vobis sine intermissione orate
ut nunquam veritas in intelligentia vestra obnubilationem
aliquo modo capiat (quod absit) sed semper
quotidie augmentetur ad salutem vestram
in gloria dei patris. Oratio siquidem vobis
necessaria est. Instantes itaque orationi: istate
quotidie: quia adversarius vester in circuitu
querens: ut fera pessima: quam ex ovibus
dei dilaberet. Qui maxime per fidem stabilem
& orationem puram atque assiduam fugit
ab ovili dei. Orate autem in gloriam domini:
& quicquid exhibebitis fratribus: per gloriam
dei exhibete: non per inanem gloriam: & vosmetipsos
in gloriam dei continete. Petitiones in salutem
aeternam querite

Epistola B. Martialis.

querite: regnum dei & iustitiā ei⁹ petere maxime desiderate: & cuncta necessaria vobis a deo tribuentur. Patrē omnium deū in cœlis regnātem: semp innocate: vt veniat ei⁹ regnū depcātes: fiatq; ei⁹ voluntas in nobis sicut in āgelis cœlorū. Caput. XVI.

V Obisipfis inimicē dōate vt sine īpedimēto fiāt orationes vestre: & odium fratrib⁹ nolite tenere: neq; alicui detrāhere īueniāmini: & insuper: aures a detractoribus auertite. In hoc enim cognoscent nos omnes vere ones Christi esse: si dilectionē simplicem & sanctā habuerim⁹ adiucē. Tunc autē āici dei eritis: nec iā vos vocabit seruos: sed āicos suos: quia in dilectione cōsumabitis.

Caput. XVII.

Vm vero ī pietatē amātes qui sūt longe a dilectione dei & mādatorū ei⁹: conuenticula p̄ vestrā: immo p̄ gloriā dei: vt ver⁹ ei⁹ lucidissimū in eternum obscurare in aliquo possint: inter se egerint: nolite dubitare in fide dei: sed vosmetipsos ī spiritus sancto cōhortātes ī laudes gratissimas deo datori omnū bonorū credite: qui vos gloria sua dignos efficiet: & sub omni celeritate tāq; oriēs sol ī serenitate lucidissia atq; placidissia post tetra noctē

Ad Tolosanōs.

16

noctē ad vos dignabit̃ p̃gratiā venire: & caligines omnium inimicorū vestrorū in momento ad nihilum rediget. Vobis autē dabit letitiā angelorū & claritatē cōlestē sup̃abūdāter q̃ petitis aut intelligitis. Deo enim curā ē de vobis: & novit nequitia infidiātiū vobis vt puniat eam tēpore cōgruēti. Vos autem ereptos a malitia diripientiū superiores illis sciet: nō solum in hoc seculo: sed etiā in futuro. Vobis enī est testis scrutator renū & cordium. In ei⁹ obedientia nihil arrōgāter: nihil supbe: nihil temere p̃sumere: sed tanq̃ pusill⁹ grex dei: volūtātē ei⁹ adimplere studete ī verbis s̃actis & operib⁹ bonis. Etenim frequēs et assidua dei custodia sup̃ vos: qui moderat̃ vos in bonitate clemētiē suē: ānuēs vobis secūdu dignitatē & omnipotentia magnitudinis & maiestatis suē. Caput. XVIII.

Ah aut̃ illis qui p̃sentib⁹ intēti deum
V nō diligunt & vos p̃sequūt̃. Nō enī vos sed deum p̃sequūt̃. Patit̃ enī deus ī vobis qui in eum creditis: & retributionem ei⁹ expectatis cum cōscientia & fide apud eum. Quādo autem patimini p̃pter iustitiā: gaude: & de his q̃ in tristitia cordis vestri accidunt nolite mirari. Est enim permissio iusta
pbans

Epistola B Martialis

pbās & exāinās corda vestra si eū vere diligitis. Aduengetis et icole hui⁹ mūdi et velut peregrini: ideoq; expectate hāreditatē regni dei: qđ post exiliū mali hui⁹ seculi a deo cum gaudio possidendū p̄cipietis: & si quotidie peregrinamini in multis tētationib⁹ & casibus dolorū & erumnarū: q̄s p̄feretis. Quid ad vos delectatio mūdi? Mūdus. n. sine fide infidelis vos aut̄ in fide & remuneratione gratiē.

Caput. XIX.

C Onfido aut̄ de vobis ī domino qđ libera-
bimini velociter a serpētib⁹ infidiolis: &
aduersariis qui vobis ppter iustitiā dei
detrahūt: qui vos volūt habere in cōfusione
& in opprobriū: & in damna temporalia. De
quibus etiā eripiat vos mirabiliter oīpotens
deus: qui nūc vos habēt in derisum & in simi-
litudinē ī p̄perii: qui valde torquētur in vestra
bona fama: et gloriosa corā deo et sanctis eius
fidutiā: dicētes vos incassum laborare ppter
deum: & tāta mundi huius delecta mēta ppter
terrimū virtutis & p̄ceptum dei iane: cōtem-
nere. Est enim qui vobis fidem tribuit: & cui
curatis placere: cuiusq; voluntati concordare
maluistis: et recordatis p̄ vt nostis et potestis
p̄tector & cornū salutis vestre: exaltatio atq;
refugiū

Ad Tolosan.

refugiū vestrū in die visitationis: quādo cūcta
discernet in veritate & equitate: iudicaturus
vnūquēq; iuxta vias suas: & iuxta fructū ad-
inuētionū suarū. Vos autē i adinuētionibus
vestris nihil agitis nec sapitis. Necei post cor
vestrū ambulare debetis: sed potius i puritate
deo gratissima volūtate cōstitutionis dei ad-
plere paratis. Estis enī popl⁹ dei audientes
eū & in viis ei⁹ ābulantes. Ideo inimici nos-
tri p nihilo humiliabūt a deo: et sup tribulātes
vos erit man⁹ dñi i vīdictā & ultionē debitā.
Qui enī mētiti sūt deo: inimici ei⁹ sūt: & erit
tep⁹us eorū in secula in tormētis secūdam rec-
titudinē iusti iudicii dei: quem expectam⁹ vt
cōsolei vos: sicut & cōsolari dignat⁹ est nos.

Caput. XX.

Cce peum qui i me loquit dñm meum
E & magistrū Iesum Christum annūcio
vobis. Iam istat regnū ei⁹: iā fulget sup
solē nomē ei⁹: iam pdicāt p omne terrā opera
magna & mirabilia. Iā subdidit sibi pncipē
hāy pūntiax: & futurū vt subdat sibi pnci-
pes totū orbis. Iam excussit iugū diaboli de
cervicib⁹ suorū fidelium: iā ex itegro cōfirmat
bit gloriā regni sui i vobis. Vnde omis ecchia
exultatiōe ienarrabili replebit sine vlla cūta:
c i tione

Epistola B. Martialis.

tiōe festināter: & gaudio qđ nūq̃ possit auferi
a diligētib⁹ & desiderātib⁹ charitatē & ve-
ritatē: & gloriā dei qđ est Iesus Christ⁹ dōminus
noster bñdictus ī secula. Amen. Cōfracta est
deniq; catena diaboli: quia ligatos dei seruos ī
incredulitate tenebat: cū⁹ sectatores malig-
ni ī suis iniquitatib⁹ assumentur: et ī supci-
liō suo deiciēt vsq; ad pfundū nouissimū: ī q̃
nō est aq; sed ariditas pperua cū igne æterno:
vñ nūq̃ extrahētur. Quod si respuerit a ma-
litiis suis: liberabūt ab eo cū nihil ē ipossibile.
Deo enī omnia sunt possibilia. Et si liberatio
eorū puenerit: & hoc donū: & victoria: & im-
mēsa gr̃ia erūt ī eis sicut & ī vobis.

Caput. XXI.

V Os enī scitis quō restitistis veritati: sed
gr̃ias deo ago qđ liberauit vos a lege pcti
et mortis qđ ispirauit cordib⁹ vestris ea
velle: qđ & ipse desiderat: atq; ī vinitate sue bōi-
tatis pgratiā adoptionis vos adinuauit. Nūq̃
ergo deficiatis ab oratione pura: nūq̃ de dei
nostri largitate desperetis: quia salubriter que
desideratis adhuc differt: vt accēdāt multo
magis desideria vestra ī eū. Obseruate autē eos
qđ ī hypocrisi loquūt mēdatiū: vt vos de via ve-
ritatis quā cū deo elegistis auertāt ī scitas in-
congru

Ad. Tolosan

cognas iniquitatū & negligētię. Et q̄to magis p̄ ipsos pullat ostiū mentis vestre Sathas volēs irrupere intro: & germē i vobis pietatis obtrudere: eo magis solidi i charitate: et firmi infide: & alacres in spe dei glorie: talibus resistite viriliter: sciētes q̄ p̄trāsibūt sub omni celeritate q̄ vobis contraria sunt: deo p̄ vobis pugnāte: p̄manebūt autē i eternū q̄ per gratiā spūs dei cōstitutū sunt vobis. Est autē hec hora nouissima i q̄ oportet ab infidelib⁹ veritatem rep̄barr: fabulas autē q̄ ipsis placēt: p̄ firmitate muri spiritualis extollit: cū sit citissimā casura parietis eorū: quia limus est absq̄ temperatura: nec sunt veraces qui limūt eum & p̄phetātes mēdaciū. Sed & plātatio corū si aliquid etiam germinis emerferit eradicabit: vt nō appareat vestigiū laboris eorū. Vestrā autē plātatio: quā in vobis pater cōlestis plātavit: nullo mō eradicabit: & vsq̄ ad cōelos cōlor: & ante cōspectū domini sine fine coronāda: amplificabit in augmentatiōe dextere v̄tutis dei: qui humilia respicit & alta a longe cognoscit. Caput XXII.

Vnde fratres mei vobis erit magna dei retributio in bōis glorie sue: qui ei obeditis: qui eū imitati fuisse: cū⁹ volunz

Epistola B: Martialis.

tas requiemit in vobis: qui p^{er} ei^{us} nomine tãta
ab inidia serpētis antiqui passi estis hucusq^{ue}.
Nō aut̃ vos estis qui vincitis inidiã Satanæ:
sed deus & pater omnis glorię fortitudinem
incredulorū & aduersantiū atq^{ue} insidiantiū vo-
bis ī vobis deuicit. Nec enī vos estis victores
sed deus omnis gratię: ī quē fideliter creditis
& aspiratis: quem vere diligitis. Ideoq^{ue} nihil
meritis vestris adscribatis: quasi nō engetes
dei gratia: quia sine deo nihil potestis facere.

Caput. XXIII.

Commēdo aut̃ vos deo in gratia eius in
qua statis: vt liberet & custodiat vos a
malis omnibus nō solū ī hoc seculo sed
etiã in futuro. Et valde cōgratulor fidei vestrę
in qua deo seruiētes attēti^{us} ei placere deside-
ratis. Porro a murmuratione custodite cor-
da vestra: et timete tormēta æterna: tormēta
amara & intollerabilia: quib^{us} peccatores &
qui deū nō nouerūt punit^{ur}: & qui cognitū nō
dilexerūt. In q̄ exemplo cruciatū gehēne sepe
videtis tribulationes quibusdam īminere ī
corporib^{us} ardētib^{us}: q̄s tamen qui in gratiarū
actione sustinēt: coronā sibi adquirunt. Non
ergo admiremini vidētes ignita inferocitate
cruciari innoxios. Quos enī diligit dñs flagel-
lat

Ad Tolofanos.

lat: Ipsos autē qui mei filii sunt: si sentimus ī
cōtūatia proteruitatis post baptisimū: nullo
modo pturbamur: sed magis cōdolem⁹ illis.

Caput. XXIII.

Vestra autē oratione tales opus habēt: vt
oretis peis: q̄tinus diabol⁹ a cordib⁹
eor⁹ auferat: qui eos ad hoc icitat cōtra
nos vt in eternū demergat iteritū. Quando
autē p̄sens fui vobis corpore: vnanimi dilecti-
one me habuistis in charitate Christi: ideoq̄
plurimū cōgratulat⁹ sum ī dño vestre sancte
fidei & dilectioni. Et hac de re oratio nostra
cōtinua p vobis est ad deū: vt hic & ī futuro a
malis omib⁹ vos eripiat. Absens vero corpo-
re erga vos eādē dilectionē possideo: et ideo
maxime: quia scio eam vos erga memetipsū
possidere. Talis enī dilectio amabilis spiritui
sancto est: p quā venietis ad gaudia claritatis
domini: vbi cuncta vobis gloria affluet: q̄ nūq̄
minorat in psecutionib⁹. Deniq̄ quia sustine-
tis eas a superbis huius seculi: nolite a fidutiā
dñi desperare: sed ad eū corda vestra cōuertite
qui vos liberabit a p̄senti & futura ira.

Caput. XXV.

Bseruationes autē dier⁹ & tempor⁹ atq̄
astroꝝ nolite attēdere: quib⁹ gētes ido-
c

iii
lis

Epistola B. Martialis.

lis dedite intēdunt: & tali obseruatione a diabolo decipiūt: & a veritate reliquūt. Cōfideite ergo in potētia dñi Iesu Christi: cui⁹ clemētia imēsurabilis est: cui⁹ potestas iēffabilis: cui⁹ gloria semper i æternū desiderabilis: quia nūq̃ derelinquet vos: sed in omib⁹ vbiq̃ vobis aderit: sicut ipse nobis pollicit⁹ est dicens. Ecce ego vobiscū sū omib⁹ dieb⁹ vsq; ad cōsumationē sēculi. Ipse ei omnia abscondita patet: & nihil sine eius voluntate poterit vobis euenire. In illi⁹ contēplatione mētem vestrā assidue figite: et p̃ter eū nihil diligatis: quā ipse cura est de vobis. Caput. XXVI.

Vod verō i vestra postulatiōe a me petitur: scitote cōfideites: q̃a deo tribuet vobis vltra q̃ petitis & itelligitis. Ipse enim est pax: ipse omnia superat bella: ipse vobis victoriā de inimicis: pacē firmā & sine fine dabit. Hec est enī volūtas ei⁹ & gloria: & de vestro bono desiderio cōgaudet. Nosq; ei gr̃as referim⁹ qui sedet ad dexterā dei patris i gloria spiri⁹ scti. Caput. XXVII

Alutate i p̃fectionē pacis qui diligunt dñm Iesum Christū. Pro impijs vero assidue orate: vt ad veritatem dei cōuertant: p̃ gloriā in q̃ p̃manem⁹: & cū q̃ sine fine p̃pe

Ad Tolosan.

ppetua dei visione cōtēplabimur. Pro q̄ etiā
millies corpus nostrū sub omnib⁹ tormētis
morti dare optam⁹. Est enī visio dei q̄ sola a-
geli p̄frunt: & omnes p̄fecti in dilectiōe ei⁹:
ad q̄ peruenire desideramus quotidie suspirā-
tes ad illi⁹ iēstinabilē gloriā.

Caput. XXVIII.

Atigari aut̄ vos nolo vsq; ad me: q̄usq;
F nūcūm meū vidētes sine aliq̄ hesitati-
one ad p̄sentiā nostrā veniatis: vt p̄sētes
iuicē in gloriā Christi gaudeam⁹: q̄ absentes
ei⁹ dilectiōē & p̄sentiā omnipotentie sue omni
hora p̄ oculis habem⁹. Pax vero & omne bo-
num: omnisq; consolatio: oro deum vt iugiter
maneāt vobis: laguorē aut̄ ac nequitia et omne
pctūm: & quicquid esse potest molestū p̄cul
faciat a vobis: vt animā vestrā in gloriā
dei sine corruptiōe pueniāt et absq; metu dia-
boli corpora aut̄ vestra sine macula pctōry p̄-
sentē domino ī resurrectione carnis ad diē
vniuersalis iudicii. A. M. E. N.

Impressum Francfordiē cis Oderam
in cœnobio fratrū Minorū. Anno.
MDXXVIIII.

Mans in fignis
legis scriptum in biblia fin
hanc in ppari in ppari locum
legis scriptum asq. in ppari
intra bannum in locum biblia
v

legis scriptum
solum philippum in sua dia lecta
de los gnumes yrolo: philipp
de examen philipp
Luisant in 3a & 4a
philippum ad Roma. Thimote
Dante, in d'ofan no
Franciscus Vatablus in hunc
bibliam scripsi annotationes p
tias plurimas studiose prefatu